

RWS BEDRIJFSVERTROUWELIJK

Aan:
De inschrijvers op en opdrachtnemers van GWW werken
van Rijkswaterstaat
Medewerkers Rijkswaterstaat die samenwerken met de
GWW sector van directies BV en ICM (PPO en GPO)

Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T 088-797 2111
F

www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon
Rob Peters

T 06 52596645
rob.peters@rws.nl

memo

Handelingskader liquiditeit en betalingen

Datum
14 april 2020

Bijlage(n)
-

Aanleiding, doel en rijksbrede lijn voor betalingen en liquiditeit

Op 15, 23 en 31 maart 2020 zijn door het Kabinet maatregelen afgekondigd ter afremming van de verspreiding van het coronavirus (COVID-19). Deze maatregelen stellen Rijkswaterstaat (RWS) en haar opdrachtnemers op de projecten voor een aantal uitdagingen bij de inkoop van werkzaamheden en diensten.

De Rijksbrede lijn van het Kabinetsbeleid is dat via de inkoopcontracten geen steun wordt verleend op zaken die staatssteun raken. Deze zaken worden opgepakt door de Ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat. Hierin wordt door het Kabinet voorzien door middel van een noodmaatregelenpakket banen en economie¹ (TK-brief d.d. 17 maart 2020). De Rijksbrede lijn is wel dat er coullance mag zijn ten aanzien van de contractbepalingen bij inkoop. Op dit moment is het uitgangspunt, daar zijn onze contracten en systemen op ingeregeld, dat wordt betaald als de prestaties aantoonbaar zijn verricht. Dat wil zeggen dat de prestatie transparant moet worden vastgelegd en indien wordt afgeweken van het contract de desbetreffende bepalingen worden aangepast, zodat de rechtmatigheid is geborgd.

Het doel van dit handelingskader is om de snelheid en continuïteit van de betalingen aan de opdrachtnemers van RWS zeker te stellen. Dit kader volgt het Regeringsbeleid en de brief die de DG RWS naar de GWW-sector heeft gestuurd (d.d. 18 maart 2020). De sector (marktpartijen en hun brancheverenigingen) heeft aangegeven dat zij behoefte hebben aan snelheid en continuïteit van betalingen om voldoende liquide middelen te blijven hebben om op korte termijn aan hun betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Dit kader voorziet in maatregelen voor werken en diensten van RWS. Voor subsidies en inhuur wordt verwezen naar andere maatregelen die worden genomen (brief MinlenW, d.d. 25 maart 2020, verleende subsidie en coronavirus covid-19 crisis respectievelijk 3 distributies aan opdrachtnemers die externe inhuurkrachten ter beschikking stellen, d.d. 27 maart 2020).

---

¹ Dit pakket is ingegaan op 17 maart 2020. De subsidie wordt berekend over vanaf 1 maart tot en met 31 mei met een mogelijke optie tot verlenging van 3 maanden.

Naast dit handelingskader heeft RWS een handelingskader coronavirus GWW-contracten en aanbestedingen opgesteld, waarbij aangegeven is dat lopende contracten en aanbestedingen zoveel mogelijk doorgaan mits veiligheid en kwaliteit gewaarborgd zijn. Deze kaders en maatregelen zijn opgesteld naar aanleiding van de corona-crisis (COVID-19) en daarmee tijdelijk en moeten in samenhang met elkaar worden gezien.

Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud

Datum
14 april 2020

Maatregelen voor snelheid en continuïteit van betalingen vanuit RWS

RWS stelt voor de onderstaande maatregelen te nemen om de liquiditeitspositie van de sector te ondersteunen:

1. RWS gaat zoveel mogelijk betaaltermijnen contractueel terugbrengen naar 1 maand² binnen haar werken en diensten:
  - a. Dit betreft de prestatiecontracten waarbij nu een 2 maandelijks betaaltermijn is opgenomen voor het abonnementsgeld voor het meerjarig onderhoud. In deze termijn worden ook onderstaande zaken (per maand) meegenomen: De verrekenbare werkzaamheden worden gewoon op product betaald bij acceptatie afleverdossier. Voor de upgradewerkzaamheden (activiteiten niet zijnde raamactiviteiten) wordt dit nu veranderd in een betaling van 90% bij visueel gereed en 10% bij acceptatie afleverdossier. Voor de upgradewerkzaamheden (zijnde raamactiviteiten) is er reeds een afspraak binnen de contracten: deze worden al voor 90% betaald bij visueel gereed en 10% bij acceptatie afleverdossier³.
  - b. Dienstencontracten (raamovereenkomsten Veiligheid, SO3, Projectbeheersing en SCB) en in de nadere overeenkomsten daarvan.
2. Bij producten en diensten met lange doorlooptijden (> 1 maand) binnen de dienstencontracten (en de onderliggende nadere overeenkomsten) om het betaalritme aan te passen in meerdere termijnen van een maand tenzij dit onmogelijk is.
3. In geval van nieuwe wijzigingen (VTW's) bij diensten en werken een betaalritme af te spreken dat in lijn is met de verrichte prestatie en een maandelijks betaaltermijn. Tenzij dit niet anders kan. Reeds afgesloten VTW's behouden hun betaalregeling.

Voorwaarden voor deze maatregelen vanuit RWS zijn:

1. Rechtmatigheid moet zijn geborgd door eerst een contractwijziging overeen te komen (indien bovenstaande maatregelen niet passen binnen het betreffende contract); en
2. dat er aantoonbaar een prestatie moet zijn geleverd alvorens voor dat deel betaald kan worden (dat mogen ook concepten of deelleveringen zijn). Hierbij geldt dat de deelbetaling in de pas loopt met de deelprestatie; er kan niet worden betaald voor een (deel-)levering die niet heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld indien er 80% aantoonbaar is geleverd zal er ook ten hoogste 80% worden betaald).

---

² In veel contracten behoeft hiervoor geen aanpassing plaats te vinden zoals bijvoorbeeld bij DBFM met hun periodieke opgave en E&C- en D&C-contracten waarbij nu reeds per 4 weken wordt betaald.

³ In de nieuwere prestatiecontracten staat voor deze upgradewerkzaamheden (zijnde raamactiviteiten) nu 70% respectievelijk 30%. Voorstel is om dit zo te laten.

Duidelijk mag zijn dat bovengenoemde maatregelen tussen RWS en haar opdrachtnemers in goed overleg moeten worden afgesproken en transparant vastgelegd. Zowel van RWS als de sector wordt hierin een deskundige, professionele, proactieve en flexibele houding verwacht om deze maatregelen te laten slagen. Bovengenoemde voorstellen leiden echter wel tot een iets hogere administratieve last voor RWS en waarschijnlijk ook bij de sector.

Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud

Datum
14 april 2020

RWS heeft intern reeds op korte termijn enkele maatregelen genomen voor de borging van snelheid en continuïteit in de betaalketen:

1. Verscherpte aandacht en monitoring op het proces om te komen tot prestatieverklaring. Daarnaast ook de achterstanden in prestatieverklaringen wegwerken (d.w.z. geleverde prestaties waarvoor nog geen prestatieverklaring is afgegeven) en redundantie invoeren van collega's die prestatieverklaring kunnen geven. Dit via een interne mailinstructie aan desbetreffende medewerkers.
2. RWS heeft een tijdelijke contractbeheerstrategie GWW ten gevolge van coronamaatregelen (7 april 2020). De kern van deze strategie is dat RWS enerzijds zorg wil dragen voor snelheid en continuïteit van de betalingen en waarbij anderzijds de veiligheid, de kwaliteit en de rechtmatigheid van de betalingen wordt gewaarborgd. Deze wordt intern verspreid na vaststelling.
3. Daarnaast is er ook een meldpunt COVID-19 ingericht voor de markt. Mogelijk komen hier nog knelpunten naar voren wat betreft facturatie en betalingen van opdrachtnemers. Dit meldpunt is inmiddels operationeel.

RWS heeft de sector (gesprek met markt 25 maart 2020) gevraagd om onderstaande maatregelen aandacht te geven binnen hun eigen organisaties om de continuïteit en snelheid van het betaalproces door RWS te borgen:

1. Alle facturen via het e-factureringsportaal aanbieden; de meeste vaste aanbieders doen dat al, maar nieuwe aanbieders moeten wellicht geholpen worden in dit proces (via RWS zakelijk).
2. Zorgvuldigheid met het indienen van de factuurgegevens (kostenplaats/projectnummer/ contactpersoon, e.d.); deze moeten correct zijn anders kunnen ze niet geaccepteerd worden door de financiële administratie van RWS.
3. Afstemming vooraf over de in te dienen factuur tussen RWS en opdrachtnemer.
4. In ieder geval snel signalen terug geven aan de contactpersonen (veelal de contractmanagers) van RWS als er betaalprocessen niet lopen of indien er verdere afstemming noodzakelijk is.

Mogelijke maatregelen in afstemming tussen RWS en de sector

De sector heeft verder aangegeven dat hun liquiditeitspositie onder druk staat. De sector ziet hier twee mogelijkheden: het verminderen/afschaffen van bankgaranties en bevoorschotting.

Bankgaranties tussen opdrachtnemers en RWS

De liquiditeitspositie kan worden verbeterd door het verminderen van uitstaande bankgaranties bij opdrachtgevers waaronder RWS. Een bankgarantie is een zekerheid die wordt gevraagd door RWS zodat, indien een opdrachtnemer haar verplichtingen niet nakomt, in het uiterste geval dit als dwang- en

compensatiemiddel kan worden ingezet. RWS vraagt bankgaranties ter hoogte van 5% van de opdrachtsom bij D&C-contracten en 1% bij prestatiecontracten van het meerjarig onderhoud. RWS stelt voor dat indien deze maatregel een zeer directe verbetering heeft van de liquiditeitspositie van de sector om hier gezamenlijk in overleg te treden over de voorwaarden, hoogte en duur van de bankgaranties en de risico's te bespreken tussen RWS en de sector.

Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud

Datum
14 april 2020

Bevoorschotting van opdrachtnemers

Bevoorschotting kan alleen plaats vinden in specifieke gevallen waarbij het risicoprofiel laag is. Gezien de huidige situatie achten we dat de risico's niet opwegen tegen de voordelen om voorschotten mogelijk te maken. Bevoorschotting wordt dus vooralsnog niet toegepast.

Afsluiting

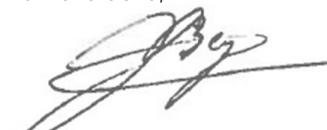
Op bovenstaande wijze komt RWS op dit moment zoveel als mogelijk tegemoet aan de wensen van de sector om zowel de snelheid als de continuïteit van betalingen te borgen en daarmee de liquiditeitspositie van de sector zo veel als mogelijk te ondersteunen.

RWS hecht er waarde aan dat ook de opdrachtnemers dezelfde afspraken over betalingen en liquiditeit met hun partners maken, zodat de gehele keten hier baat bij heeft.

De sector en RWS zullen elkaar samen moeten helpen bij het oplossen van knelpunten. Indien deze zich toch voordoen kunnen opdrachtnemers direct met de opdrachtgever contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

de Directeur-Generaal Rijkswaterstaat,
namens deze,

J.L.P.M.G. Beguin
Chief Procurement Officer